

Obsah

Bogusław Czechowicz

Wstęp 11

Martin Šandera

**1. Ojciec Karola, książę Henryk I ziębicki (1448–1498),
protoplasta rodu** 17

1.1. Henryk i Kłodzko 22

1.2. Działalność polityczna w Czechach do zawarcia układu
pokoju w Olomuńcu 25

1.3. Życie w Hrabstwie Kłodzkim 27

1.4. Plany śląskiej ekspansji 31

1.5. Dyplomata króla Władysława 33

1.6. Udział Henryka w wojnie o dziedzictwo glogowskie 34

1.7. Koniec wschodnioczeskiego dominium Henryka 37

Radek Fukala

**2. Książę ziębicki i oleśnicki Karol I oraz
jego polityczne aspiracje** 45

2.1. Kontrowersyjny książę 45

2.2. Ku karierze 46

2.3. W czasach króla Ludwika 49

2.4. *Nejvyšší gubernátor a hofmistr Království českého* 52

2.5. Konfesyjne problemy 54

2.6. W służbie Ferdynanda I 58

2.7. Jaki był Karol I? 62

Borys Paszkiewicz

3. Złoty osioł albo metamorfozy monetarne księcia Karola 65

3.1. *Quis tantus ingenii, quis facundiae, qui singulas species
apparatus multiiugi verbis idoneis posset explicare?* 65

3.2. In ore duas ferre stipes	68
3.3. Supremi Iovis regalis affuit rapax aquila	73
3.4. Quantum passim calcatur aurum!	87
3.5. Ampliter nummatus et longe opulentus homo	93
3.6. Demonstrat novitate nimia candentes solidos aureos	112
3.7. Inter inclitos reges tanti viri memoria celebrabitur	114
3.8. Videbat tamen decora illa monetae lumina	119

Artur Kwaśniewski

4. Zamek w Ząbkowicach Śląskich w okresie rządów księcia Karola I – próba rekonstrukcji form, funkcji i treści	123
4.1. Ząbkowicka rezydencja: „dzieło renesansowe” czy „atrybut władzy”?	123
4.2. Zamek ząbkowicki w świetle kwerendy źródeł i publikacji	125
4.2.1. Relacje z XVI–XIX wieku	125
4.2.2. Początki kwerend i badań historycznych	136
4.2.3. Początki badań nad architekturą i wystrojem rezydencji ząbkowickiej	140
4.2.4. Studium Kurta Bimlera	144
4.2.5. Ewolucja badań po 1945 roku	152
4.3. Próba rozwikłania struktury przestrzennej budowli	157
4.3.1. Skrzydło wschodnie	158
4.3.2. Skrzydło północne	166
4.3.3. Skrzydło zachodnie	168
4.3.4. Skrzydło południowe	170
4.3.5. Dziedziniec	173
4.4. Zamek sprzed 1524 roku	174
4.4.1. Dom zamkowy w średniowieczu	176
4.4.2. Pierwsza rozbudowa księcia Karola I z 1504 roku?	178
4.4.2.1. <i>Pałac</i>	179
4.4.2.2. <i>Strefa bramna</i>	182
4.4.3. Rozplanowanie zamku sprzed 1524 roku	183
4.5. Inwestycja z lat 1522(?)–1532: próba rekonstrukcji procesu i etapów wznoszenia zamku	184
4.5.1. Modernizacja palacu – kształtowanie skrzydła południowego	184
4.5.2. Wznoszenie skrzydła wschodniego i nowej strefy bramnej	186

4.5.3. Domykanie czworoboku zabudowy i druga modernizacja skrzydła południowego.	189
4.5.4. Kwestia chronologii prac prowadzonych w latach 1524–1532	191
4.5.5. Kwestia spoliów	194
4.6. Program architektoniczny	195
4.6.1. Program militarny	195
4.6.2. Program mieszkalno-rezydencjonalny	198
4.6.3. Zamek jako obraz władcy	203
4.6.3.1. <i>Zamek i miasto jako rezydencja</i>	203
4.6.3.2. <i>Komponenty programu architektonicznego jako atrybuty władzy</i>	205
4.7. Konkluzje	215
Bogusław Czechowicz	
5. Pomnik nagrobny Karola i Anny a priorytety ostentacji władzy i pozycji publicznoprawnej Podiebradów	219
5.1. Historia badań nagrobka	219
5.2. Księstwo – miasto – kościół	224
5.3. Nagrobek – punkty odniesienia	237
5.4. Przekaz ideowy pomnika	255
5.4.1. Tytulatura	255
5.4.2. Heraldyka	260
5.4.3. Konfesyjna ambiwalencja?	272
5.5. Artysta i jego dzieło	279
5.6. Starania o ratowanie nagrobka Karola I i Anny przed dalszą degradacją podejmowane w ostatnich latach	285
Bogusław Czechowicz	
Zakończenie	297
Das Resümee	
<i>Münzen-Schloss-Grabmal. Herzog Karl I. von Podiebrad (1476–1536) zwischen dem Erbe der Ahnen und Werken der Nachkommen</i>	299
Wykaz skrótów	305
Źródła i literatura	309
Indeks osobowy	345
Indeks topograficzny	353